

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

ЖУРНАЛИСТИКАНЫҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ НЕГІЗДЕРІ

ЖАРИЯЛАНДЫ
01.10.2023СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/143972/>

Қазіргі заманда журналистика мен құқық біздің демократиялық қоғамның маңызды да ажырамас элементі. Құқықтық журналистиканың қоғамдық сана мен құқықтық мәдениетті арттыруда маңызды рөл атқарады. Бұл мақалада біз Қазақстандағы журналистиканың құқықтық негіздеріне талдау жасаймыз.

Журналистер қоғамда болып жатқан айшықты мәселелерге қоғам назарын аударып, өзекті тақырыптарды көтеріп, оларды әртүрлі көзқарастан көрсете алады. Сол арқылы сыни ойлау мен құқықтық мәдениетті қалыптастыруға өз үлесін қосуда. Журналистер — қоғамның бақылаушысы. Олар заң бұзушылықтар мен түрлі қиянат жасау фактілерін ашкерелейді. Адам құқықтарының бұзылуы туралы ақпаратты анықтауда және таратуда, сондай-ақ құқық қорғау ұйымдары мен белсенділерге қолдау көрсетуде маңызды рөл атқарады. Бірақ юемқорлыққа қарсы жұмыс жасау үшін немесе адам құқығын қорғауда ең алдымен әр адам өз құқығын білу керек. Қазақстандағы журналистиканың құқықтық негізіне мынадай негізгі принциптер кіреді:

- Құқықтық сауаттылық:** Құқықтық ақпаратты дұрыс түсіндіру және талдау үшін заңның негізгі қағидалары мен нормаларын терең білуі керек.
- Объективтілік:** Бұл маңызды қағида. Әртүрлі көзқарастарды ескере отырып және барлық қажетті фактілерді беру керек. Ол бұрмалаусыз болуы қажет.
- Этика:** Кәсіптік этикалық нормалар сақталуы шарт. Сонымен қатар адамдардың жеке мүдделеріне нұқсан келтірмейтіндей ақпарат жария етіледі.

Қазақстан Ата Заңында журналистикаға қатысты бөлімдер бар. Соған бірнеше мысалдар бар. Сөз және ақпарат бостандығы: Қазақстан Конституциясының 20-бабы бұқаралық ақпарат бостандығына және бастапқы ақпараттың нысанына қарамастан сөз бостандығына кепілдік береді. Бұл журналистердің әрекет ету бостандығына және ақпараттарды негізсіз шектеусіз тарату мүмкіндігіне кепілдік береді. Келесі Журналистердің құқықтарын қорғау: Қазақстан Конституциясының 23-бабы жеке қол сұғылмауын қадағалайды. Бұл өз кәсіби қызметін жүзеге асыратын журналистер биліктің немесе басқалардың заңсыз араласуынан немесе қудалауынан қорғалуы тиіс

дегенді білдіреді. Бұл бап сондай-ақ мәжбүрлі түрде мойындауға және журналистерге күш көрсетуге тыйым салады.

Қорыта айтқанда, құқықтық журналистика — Қазақстанның құқық жүйесінің маңызды бөлігі. Ол құқықтық мәдениетті арттыруда, сыбайлас жемқорлықпен және адам құқықтарының бұзылуымен күресуде, сондай-ақ мемлекеттің ілгерілеуі мен дамуы үшін жағдай жасауда маңызды рөл атқарады. Заңды журналистердің қоғам мен азаматтардың мүддесі үшін өз миссиясын орындауы үшін олардың тәуелсіздігі мен қорғалуын қамтамасыз ете отырып, журналистиканың осы саласын дамыту және қолдау қажет.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.